

متن پرسش

سلام: اینکه می‌گوییم بهشت و جهنم همین الان خلق شده و قیامت هم اکنون موجود است ناظر به بهشت و جهنم برزخی است؟ مراحل قیامت که شامل نفخ صور اول و دوم است و مراحل دیگر بعداً اتفاق می‌افتد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: در صفحه ۱۵۶ کتاب «معاد؛ بازگشت به جدی‌ترین زندگی» تحت عنوان «قیامت، هم‌اکنون موجود است» داریم
پس قیامت شو، قیامت را ببین
دیدن هرچیز را شرط است این

با نفخة دوم شرایطی فراهم می‌شود که انسان‌های خوب و بد ظاهر می‌شوند تا معلوم گردد چگونه و چه ارتباطی با خدا دارند. می‌فرماید: «وَبَرُّوْا لِلّٰهِ جَمِیْعًا» همگی در برابر خداوند ظاهر می‌شوند. پس الآن آن نحوه حضور در مقابل خداوند هست ولی بارز نشده و با نفخة دوم بارز و ظاهر می‌شود. چنانچه می‌فرماید:

«يَوْمَ تُبَدِّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرُّوْا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ».

روزی که زمین به غیر این زمین و آسمان به غیر این آسمان مبدل می‌شود و در برابر خداوند یگانه قهار بروز می‌کنند.

پس طبق این آیه در قیامت جنبه وجه‌اللهی زمین و آسمان بروز کرده و وجه قیامتی‌شان عیان می‌شود. همچنان که می‌فرماید:

«وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ * وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ»

و آن روز، بهشت برای متقین نزدیک می‌شود و جهنم برای گمراهان بروز می‌کند.

آیه به این حقیقت اشاره دارد که با کنار رفتن حجاب‌ها، بهشت برای متقین نزدیک می‌شود - که مسلم نزدیکی مکانی نیست - و این‌که می‌فرماید جهنم برای گمراهان بارز می‌گردد، روشن می‌کند بهشت و جهنم در روز قیامت ساخته نمی‌شود، بلکه هم اکنون هست و در آن موطن عیان می‌گردد چنانچه می‌فرماید: «كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ * لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ» اگر علم یقین داشتید حتماً هم اکنون جهنم را می‌دیدید. آنچه اکنون مانع دیدن جهنم می‌شود تعلقات دنیایی است. به همین جهت می‌فرماید:

«إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ * وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ * يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ * وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ»

قطعاً نیکان در بهشت‌اند و بی‌شک بدکاران در دوزخ‌اند، در روز جزا به آن وصل شوند، و در آن روز از آن عذاب غائب نیستند.

این آیات حکایت‌گر این حقیقت است که نیکان و ابرار هم اکنون در نعیم‌اند و گناهکاران هم اکنون در جهنم‌اند و این باطن‌ها در روز قیامت ظاهر می‌شود و لذا می‌فرماید:

«لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ»

تو از این صحنه که هم اکنون با آن روبه‌رو شده‌ای غافل بودی، پس از جلو چشم تو پرده‌ای را برداشتیم و چشم تو بینا و تیز شد.

پس قیامت و جنبه وجه‌اللهی هم اکنون هست و ما در حال شکل‌دادن به آن هستیم، یا به صورت مثبت و یا به صورت منفی و لذا می‌فرماید:

«يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتِطِيعُونَ * خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَ هُمْ سَالِمُونَ»

روزی که رهایی دشوار شود و به سجده فرا خوانده شوند، پس نمی‌توانند سجده کنند، دیدگانشان به زیر افتاده، خواری و شرمندگی، آن‌ها را فرا می‌گیرد، در حالی که پیش از این به سجده دعوت می‌شدند و تندرست بودند.

این يك نمونه از صحنه قیامت است که نشان می‌دهد ما با باطن خود، لحظه به لحظه ارتباط داریم و خود را می‌سازیم. می‌فرماید: در قیامت به آن‌ها می‌گویند سجده کنید ولی نمی‌توانند، چون در دنیا در حالی که از سلامتی و توانایی برخوردار بودند سجده نکردند، زیرا کسی که در دنیا و در ظاهر چنین است، در هنگام ظهور باطن و ظهور وجه‌اللهی نمی‌تواند سجده کند.

در روایت داریم که راوی از حضرت امام رضا (ع) می‌پرسد: مرا از بهشت و جهنم خبر دهید، آیا هم اکنون آن‌ها خلق شده‌اند؟ حضرت فرمودند: بلی، و رسول‌الله (ص) وقتی به معراج رفتند داخل بهشت شدند و آتش را دیدند. راوی می‌گوید: عده‌ای از مسلمانان می‌گویند بهشت و جهنم مقدر شده‌اند ولی خلق نشده‌اند. حضرت فرمودند: آن‌ها از ما نیستند و ما هم از آن‌ها نیستیم:

«مَنْ أَنْكَرَ خَلْقَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ كَذَّبَ النَّبِيُّ ﷺ وَ كَذَّبْنَا وَ لَا مِنْ وَلَائِنَا عَلَيَّ شَيْءٍ وَ يَخْلُدُ فِي نَارِ جَهَنَّمَ. قَالَ اللَّهُ ﷻ: هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَ بَيْنَ حَمِيمٍ اِنِ».

پس کسی که منکر خلقت فعلی بهشت و جهنم شود، پیامبر و ما را تکذیب کرده است و از دوستان ما نیست و برای همیشه در آتش است. خداوند در آیه ۴۴ سوره الرحمن فرمود: این است جهنمی که گناهکاران انکار می‌کردند و هم اکنون گناهکاران بین آن جهنم و آب‌جوشان در حال طواف‌اند. و نیز در روایت داریم که:

«رسول خدا (ص) فرمودند: در آن هنگامی که مرا در آسمان معراج دادند من داخل بهشت شدم، دیدم در آنجا زمین‌های بسیاری را که سفید و روشن افتاده و هیچ در آنها نیست، ولیکن فرشتگانی را دیدم

که بناء مي سازند، يك خشت از طلا و يك خشت از نقره، و چه بسا دست از ساختن برمي دارند. من به آن فرشتگان گفتم: به چه علّت شما گاهي مشغول ساختن مي شويد و گاهي دست برمي داريد؟ فرشتگان گفتند: وقتي كه نفقه ما برسد ما مي سازيم و وقتي كه نفقه اي نمي رسد دست بر مي داريم و صبر مي كنيم تا آن كه نفقه برسد. رسول خدا به آن فرشتگان گفتند: نفقه شما چيست؟ گفتند: نفقه ما گفتار مؤمن است در دنيا، كه بگويد: سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ. پس چنانچه ملاحظه مي فرماييد حضرت در سفر معراجي خود با بهشت و جهنم روبه رو شدند و اين مي رساند كه هم اكنون بهشت و جهنم موجود است. موفق باشيد